

OD REDAKCJI

Rok 2022 zapisze się w historii jako ten, w którym Rosja zbrojnie najechała na Ukrainę. Jako Redakcja „Rocznika Pedagogicznego” z kronikarską wnikliwością, ale i w duchu ludzkiej solidarności z narodem ukraińskim odnotowujemy ten fakt w pierwszych słowach kierowanych do Czytelników i Czytelniczek, zwracając ich życzliwą uwagę szczególnie na dwa teksty. Pierwszy z nich to artykuł autorstwa Olhy Hordiichuk – *Szkolnictwo wyższe w Ukrainie w czasie wojny: zmiana roli i funkcji wykładowców*. Jest to badawcza, ale i osobista refleksja nad rolą i codziennością uniwersytetów w warunkach wojny. Drugi tekst (autorstwa Agnieszki Cybal-Michalskiej i Piotra Kostyły) to sprawozdanie z XI Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego, który odbył się w dniach 20–22 września 2022 w Poznaniu. Tegoroczne hasło: *Przesilenie. Budujmy lepszy świat w sobie i pomiędzy nami* zgromadziło ponad 400 osób i pozwoliło na debatę nad stanem edukacji w cieniu pandemii COVID-19, a przede wszystkim w cieniu wojny. Do Poznania przyjechali między innymi: prof. Wasyl Kremień – Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, prof. Serhii Zakharin – Państwowy Sekretarz Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy, prof. Swietlana Sysojeva kierująca Departamentem Filozofii Edukacji, Pedagogiki Ogólnej i Przedszkolnej NANP Ukrainy, a online z uczestnikami i uczestniczkami Zjazdu łączył się, wśród innych obecnych zdalnie, prof. Wiktor Ogniewiuk – Rektor Kijowskiego Uniwersytetu imienia Borysa Grinchenki. Wątki agresji Rosji na Ukrainę i jej edukacyjnych konsekwencji były bardzo obecne w debacie podczas Zjazdu.

Przytłoczeni wydarzeniami kładącymi się cieniem na naszej pracy jako pedagodzy i pedagożki nie ustajemy jednak w staraniach, by pracę tę wykonywać z zapałem i optymizmem. Publikujemy zatem wyniki prac badawczych, rozważań teoretycznych, a także sprawozdania z mapujących nasz pedagogiczny świat wydarzeń czy recenzje wartych polecenia publikacji. I tak, w dziale Artykuły prezentujemy teksty: *Koncepcje edukacji w dyskursie posthumanistycznym* (Małgorzata Kamińska), *Refleksyjność w kontekście podmiotowości i sprawczości nauczyciela. Wnioski dla kształcenia nauczycieli* (Wanda Dróżka), „*Let's play a game*” – *Inclusive education in the Pierre Bourdieu's illusio space* (Karolina Kołodziejczak, Anna Sajdak-Burska), *Kształcenie studentów z niepełnosprawnością jako wyraz społecznej odpowiedzialności uniwersytetu* (Katarzyna Skalska), *Diagnoza kompetencji społecznych dzieci uczęszczających do klas międzykulturowych. Przykła-*

dy z praktyki pedagogicznej (Stanisława Katarzyna Nazaruk), *Nie(równość) szans edukacyjnych zdolnych podopiecznych pieczy instytucjonalnej* (Marzena Ruszkowska, Piotr Zdunkiewicz), *Udział nauczycieli-wychowawców w kształtowaniu zachowań prospołecznych uczniów szkół średnich w dobie przesileń zachodzących we współczesnym świecie* (Katarzyna Wereszczyńska), *Samokontrola młodzieży akademickiej w kontekście popełnionych wobec niej błędów wychowawczych. Konstruowanie jej tożsamości* (Zofia Remiszewska), *Kompromis w trybie offline, czyli Anny Cieplak Ciało dziewczyny vs. minister i Meta. Niepokoje pedagogiczne wokół podmiotowości i samostanowienia dziewcząt oraz młodych kobiet* (Paulina Dawid), *Rosnę w teatrze – edukacja i wychowanie przez teatr jako alternatywa edukacyjna* (Anna Sanecka).

W pozostałych działach, poza wspomnianym sprawozdaniem ze Zjazdu Pedagogicznego, omawiamy także działalność Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk (Miroslaw Kowalski), czynimy sprawozdanie z XXXV Letniej Szkoły Młodych Pedagogów im. Marii Dudzikowej *Pedagogika i edukacja w wikiświecie: o zmianie/zmianach kultury edukacji w środowisku cyfrowym – jak je badać, opisywać i interpretować* (Karolina Walancik) i publikujemy recenzje książek: *Stanisław Kowalski. Pamięć postaci uczonego i kontynuacje Jego dorobku* pod redakcją Wiesława Ambrozika i Jerzego Modrzewskiego, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2021 oraz Lecha Witkowskiego – *Uroszczenia i transaktualność w humanistyce. Florian Znaniecki: Dziedzictwo idei i jego pęknięcia*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2022 (Andrzej Radziejewicz-Winnicki). Ze smutkiem żegnamy śp. Krystynę Szafraniec. Dziękujemy Profesorowi Zbigniewowi Kwiecińskiemu za ubranie w słowa – w ramach noty pożegnalnej – żalu, który temu pożegnaniu towarzyszy. W 2022 roku odszedł także Hein Retter, wieloletni członek Komitetu Redakcyjnego „Rocznika Pedagogicznego”. Pozostajemy z uczuciem żalu, ale i wdzięczności za lata wspólnej pracy.